

הפקולטה למדעי הרוח

המרכז לחקר התפוצות
ע"ש גולדשטיין-גורן

אוניברסיטת תל אביב
TEL AVIV UNIVERSITY

Historical Jewish Press
עיתונות יהודית היסטורית

ההיסטוריה הארוכה של יהודי ארצות האסלאם בישראל

כנס לרגל פרישתו של
פרופ' ירון צור
לגמלאות

ימים ב'–ד', 17–19 ביולי 2017

הכנס יתקיים בבניין גילמן, חדר 133, אוניברסיטת תל-אביב.

הציבור מוזמן

יום ב', 17 ביולי

16:00 ברכות:

פרופ' אייל זיסר, סגן הרקטור
פרופ' תמר סוברן, ראשת בית הספר למדעי היהדות

16:30 הרצאה פותחת:

יו"ר - פרופ' הרווי גולדברג

פרופ' דניאל שרוטר

**Reflections on the Exceptionality of
Moroccan-Jewish History**

19:00-17:00 מושב א'

**בין מדעי החברה להיסטוריוגרפיה:
שאלות אינטרדיסציפלינאריות**
יו"ר פרופ' יורם בילו

פרופ' הרווי גולדברג וד"ר אורית אבוהב
עבודת שדה אנתרופולוגית בעשורים הראשונים למדינה כיסוד בחקר
ההיסטוריה הארוכה של יהודי המזרח

ד"ר ניסים ליאון
שאלת החרדיות והמזרחים: בין "סוציולוגיה קצרה" ל"היסטוריה ארוכה"

ד"ר אביעד מורנו
מטיול שורשים במרוקו אל "ההיסטוריה הארוכה" של יהודי ארצות
האסלאם בישראל

ד"ר עמוס נוי
כשהמזרחים היו המודרנה: ייצוגי מזרחים עירוניים בשנות הששים והשבעים

19:45 ארוחת ערב חגיגית

יום ג', 18 ביולי

11:30-9:30 מושב ב'

יהודים בסביבתם

יו"ר - פרופ' מירי אליאב-פלדון

פרופ' ירון בן-נאה

יהודים בחצר הסולטן ואחדות ההיסטוריה היהודית

ד"ר שוקי אקר

מעשה מוזר שאירע באיסתאנבול: מעשי קונדס ושאלות של הקשר, גבולות, ופרשנות היסטורית

ד"ר נח גרבר

מיהודי חצר ליהודי ממשל, נמל והיכל: בין וולטר יוסף פישל לירון צור

ד"ר חנן חריף

יהודים וערבים ויהודים-ערבים: ש.ד. גויטיין ויהודי ארצות האסלאם בין עבר, הווה ועתיד

13:45-11:45 מושב ג'

יהודים ומוסלמים בהקשרים לאומיים

יו"ר פרופ' עמי איילון

פרופ' איתן כ"ץ

Who Were the Jewish Underground of Algiers? A Sectorial Analysis of the Paths to Resistance

ד"ר סמיר בן-לאישי

מוקדי ההתפצלות של המוסלמים והיהודים בעידן הלאומיות במרוקו
1956-1929

ד"ר יגאל בן נון
תבניות היסטוריוגרפיות בחקר תולדות היהודים: מרוקו העצמאית כמשל

ד"ר אביגיל יעקובסון
מרחבים משותפים-נפרדים: מפגשים בין יהודי המזרח והערבים בפלסטין/
א"י המנדטורית

ארוחת צהריים

16:00-14:30 מושב ד'

סוגיות תוניסאיות

יו"ר - פרופ' יעקב ברנאי

ד"ר צביה טובי
הרכיב האיטלקי בערבית המדוברת של יהודי תוניסיה כמשקף תמורות
חברתיות

פרופ' יוסף יובל טובי
חלאיה של החברה היהודית בתוניס במחצית הראשונה של המאה העשרים
על פי ספרו של הרופא דר' שאול שמלה

ד"ר יובל חרובי
"יהודי ההיכל" למען "יהודי הממשל" ולהיפך: פרשת תוקפה ההלכתי של
צוואת הקאיד נסים שמאמאה

18:15-16:15 מושב ה'

השכלה וציונות

יו"ר פרופ' יוסף יובל טובי

פרופ' ירון הראל
חברת כ"ח ככלי להשגת מטרות מדיניות, לאומיות וחברתיות בחזונו של
חכם אליהו בכור חזן, רבה של טריפולי

ד"ר גיא ברכה

"מערכה מול מערכה": משכיל עברי כותב היסטוריה יהודית מזרחית בחלב,

1870

מר דוד גדג'

התרבות העברית במרוקו במחצית הראשונה של המאה העשרים: יהודי
ההיכל, מגזרים ורשתות

ד"ר אלמוג בהר

מודלים של ספרות מזרחית בארץ ישראל: בין סוף התקופה העות'מאנית,
המנדט הבריטי והעשורים הראשונים לאחר 48

ארוחת ערב

יום ד', 19 ביולי

11:30-10:00 מושב ו'

מסורות בנדידה

יו"ר פרופ' ישראל ברטל

פרופ' יורם בילו

צדיקים מהגרים ומסורות נודדות: תמורות בפולחן הקדושים של יהודי
מרוקו בישראל

פרופ' יוסף שטרית

מתפילה קהילתית לפולחן אישי: התפתחות פולחן הקדושים במרוקו מן
המאה ה-16 עד ימינו

פרופ' צבי זוהר

הרב משה בן אליהו מימון מגאבס: רבה של 'עיר זרעאל - עפולה' בשנות
החמישים

מושב ז' 13:45-11:45

"הבעיה העדתית"

י"ר פרופ' אורית רוזין

פרופ' אסתר מאיר-גליצנשטיין

1949: המשכיות ושינוי במדיניות הציונית כלפי עליית יהודי ארצות
האסלאם

ד"ר אורי כהן

האקדמיה הממוסדת ו"ישראל השנייה"

ד"ר אבי פיקאר

קולוניאליזם, לאומיות ומבט העומק: תובנות להבנת השאלה העדתית
בעקבות אימת הקרנבל

ד"ר מלכה כ"ץ

"אימת הקרנבל" והציונות הדתית

ארוחת צהריים

מושב ח' 16:15-14:30

קשרים חוצי גבולות

י"ר פרופ' תמר אלכסנדר

פרופ' ג'סיקה מרגלין

Jewish Law and the Modern State Across the Mediterranean:
The Estate of Nissim Shamama, 1873-1883

פרופ' בת-ציון עראקי קלורמן

קהילות אם וקהילות לוויין: יהודים מחצי האי ערב מהגרים למזרח אפריקה

ד"ר מנשה ענזי

"הדרדעים" היושבים בארץ ישראל בתקופת המנדט וקשריהם עם אחיהם
שבתמן

מר תמיר קרקסון

המפנה המרחבי בהיסטוריוגרפיה הישראלית של יהודי ארצות האסלאם

18:15-16:30 מושב ט'

מבט לפזורה העכשווית

יו"ר פרופ' דניאל שרוטר

פרופ' חיים סעדון

ביטויי "שיח התפוצה" של צפאקץ: צרפתים, יהודים ומוסלמים בשנתון
La Diaspora Sfaxienne

ד"ר יגאל נזרי

על המפנה הדיאספורי בחקר יהודי המערב

ד"ר יאן סילדווקר-לוי

Repatriates vs. Olim: the struggle for a middle class

ד"ר אורית וקנין יקותיאל

"איים אפיסטמולוגיים" - מחקר ושיח ציבורי על יהדות מרוקו בישראל,
מרוקו, צרפת וארה"ב

19:30-18:30 שולחן עגול

JPress והדיגיטציה של העיתונות היהודית

בארצות האסלאם

מנחה: גב' אורלי סימון

בהשתתפות: פרופ' גדי אלגזי, פרופ' נחום דרשוביץ, פרופ' ירון הראל
ופרופ' יוסף שטרית

19:30 הרצאת סיכום

יו"ר פרופ' אניטה שפירא

פרופ' ירון צור

ההיסטוריוגרפיה הישראלית הביקורתית- תולדות המזרחים

המארגנים:
ד"ר אביעד מורנו וד"ר נח גרבר

עיצוב והפקת החוברת:
tali.studiotal@gmail.com